



స్వీలయెడ మానము గానింప

61  
1912

పంచమహాపాతకములు

61  
1912

ఇ టి

సాళిము కృష్ణారావుచే

ఓచిలబడి.

మానస సేవాసత్సక్తులందు

ప్రకటింపబడియె.

SLNO 811

రెజిస్ట్రేషన్

7425

రాజమహేంద్రవరము.

ప్రతి మహాపాతకము (అనాది) నుండి ముక్తి పొందగోరితగు గురువు

ముద్రాపకము.

1912

వెల 0 1 - 0



గీ. ఎవడెను స్త్రీలయం దమితశారవము గలిగి  
వారియున్నతిక్కయి పాటావడెనె, యట్టి  
నేలేరాబి బాపయ్యకు నానఘనకు  
సంకితం బాసరెచ్చెద దీని సధికభక్తి







శ్రీ చైతన్య మహామండలి.

శ్రీలక్ష్మణ మనము గావించు

## పంచమహాపాతకములు.

“క. కులకాంతతోడ నెప్పుడు

గలహింపకు వట్టితప్పు ఘటియింపకుమీ

కలకంఠకంఠి కన్నీ

రొలికిన సిరి యింట నుండ నొల్లదు సుమతీ.”

పూర్వము మనహిందూసంఘము తోడిసంఘములకంటె నత్యున్నతపదవి నశ్శా  
భించుచు సర్వసౌభాగ్యములతోఁ దులతూగుచుండెడిది. ఆట్టియైత్రమసంఘ మిప్పుడు  
కాలవశమున దురాచారముల కాకరిమై యగణితమగు పాపజాలముల కాలవాలమై  
యున్నది. ఆజ్ఞానాంధకారముచే మనజ్ఞానలేజము కడపటకు నడుగంటఁ జాపపంక  
మున మునిగినవారమై, తుదకు మనకు ప్రయతములును ప్రాణపదములు నగువారియొడ  
నయితము చెప్పరాని పాపము లొనరించు నంతటిదుస్థితికిఁ బాల్చిడినారము. సోదరు  
లార! నే నిట్లు చెప్పట యత్యయ్యో యందులేమా? మనశరీరములకు కారణభూ  
తలగు మాతలమొడలను మన మర్యాదులగు భాగ్యలయెడలను మనతనూజాతలగు పుత్రి  
కలయెడలను మనము ఘోరిని గు నవచారములఁ జేయుచుండుటలేదా? మనమొనరించు  
నసకారపరంపరలకు బలియయి మన శ్రీ లలిహీనదళకులలోనయి యాక్రిందిస్థనమున కణు  
మార్చిము దీపిపోవుదురా?

“House hold stuff

Live chattels, mincers of each other's fame,  
Full of weak poison, turnspits for the clown,  
The drunkard's foot ball, laughing stocks of time,  
Whose heads are in their hands, and in their heels  
But fit to darn, to knit, to wash, to cook,  
To tramp, to burnish, and to scour,  
For ever slaves at home, and fools abroad'

సీ. తేనెబూసిన కడ్తి, తోనయుండెడి మిత్తి, దోషజాలంబుల తోలుతిత్తి

మగవారి పనిముట్లు, జగదాల తలకట్టు, త్రాగుబోతులు కాల దన్ను చెంఱు,

మగలపా లిటి బూచి, మగలగొల్పు పికాచి, మంగళముల మార్గి, భంగకారి,

తుచ్చములకొర్రు, ముచ్చముల కణపు, వేరుపరువులకు వేరుపురువు,

గీ. నారీ, పాచిపనుల నారీలేనదియు,  
మూలఁ గూలుచు సోలుచు మూల్లనదియు,  
పొరుగువారలఁ జేరుచు పోరునదియు,  
గడపలోపల దాసి, రాకొని యవల.

మనము నిజముగ స్త్రీలను బానిసలవలెఁ జూచుచుండుట లేదని చెప్పవత్తురే  
మో! అట్లయిన మనము వారికి గావించుచున్న ఆసురనివాహముల కేమి చెప్పెదరు?  
అయ్యో! అడుదానిజన్మ మెంతనిరర్థకమగుగతికిఁ గొనితెచ్చితిమి? భవంతులు కట్టును  
లిద్ది భనము గోలుపోవలసివచ్చునో పుత్రకోదయము శుభాస్పదమని తలంపరు పుత్ర  
కోదయమున కెదురుచూచు నిలుపేదలు కూతును తెగనమ్మి నిజమాంసవికణమున కొడి  
గట్టెదరు. ఎటు చూచినను మనము స్త్రీజాతియెడ న్యాయముగ వర్తింపుమంటిమేమి  
పరికింపుడు. పుట్టినది మొదలు గిట్టువఱకును వారిని మన మెట్లు కడగఁగ్లఁ జెట్టుచుం  
టిమో చూచుడు.

## 1. శైశవము.

అయ్యో! మనశిశువునకు కొన్ని నెలలైనను తిన్నగఁ బచ్చినవో లేవో, అప్పుడే  
మనము వారిని పనులఁ లెఁ బట్టి పొంపించి దొడరితిమి. కటకటా! లేతతామర రేకులఁ  
బోలు వారిచెవులయందును నాసికయందును శూలములవంటి నూదులఁ గ్రుచ్చి కట్టు  
కుట్టించినపు డానెత్తురుకందు లగు శిశువు తెలియలమట జెందెదకోకదా! అప్పు  
డానోరులేని పసికూనలు దుస్సహమగు నావేదనకుఁ దాళఁజాలక తిమిలుకొమ్మల నెగ  
వైచుచు, నుక్కిరిబిక్కిరిగఁ పగుల్చుచు, కాలుసేతుల విలవిలఁ దన్నికొనుచు గన్నుల  
జొటజొట నీరుగారఁ కిక్కివెక్కి యేడ్చుచు, నొందెడివంత యిలయంత యని చెప్ప  
నలవి యగునే? సహజకోమలములగు వారియంగకములఁ గఱకుసూచికలఁ జూసిపి  
ముటుకుముటుక్కున నొక్కొకపోటు పొడిచినప్పుడెల్లను, మిన్నమన్నన నెట్టివో  
యెఱుంగని వారిచిన్నికన్నులనుండి యొక్కొక్కకన్నీటివెల్లవ పొరిలిపొరిలి వెడలు  
చుండఁ చూచువారిముల్లములు జల్లుమనకుండునే! మున్నగు మూతిలు కంజాలు నా  
బాల లప్పుడొందెడి బాధ యెటు లుండునో తెలిసికొనుటకు మిఱిలో నేరైన నమ్మ  
హాభాగ్యము నొక నరి యున్నభవింప నిచ్చగించెద. కాలిలో ముల్లు గ్రుచ్చుకొని నంత  
మాత్రాన నాబాధ సహించ నేరమన, తన్నుఁ గన్నులైన దెఱవని చిన్నిపాపల  
యవయవములలో పదులకొలది తొంట్లు పొడువఁబడుచుండ, నమ్మహోర్షిణును  
కన్నులపండువఁగఁ దిలకించుచున్నారము.

ఇట్లు మనము కిరాతులవలె వారిని హింసించుట యేటికి? కొఱగాని నగలకు గాళ్ళయింక నెంచునను? గోవుగట్టుపై బోకి తిప్పాటు తుండమన, వారిశరీరముల రంధ్రములు చూచుచుటయే గాక, అందు లోఁబ్రుచ్చునలనెక్కి చివిలాసార్థమువ్రేలఁగట్టుగుము. ఈయలగకొరములాశిశువులకుఁగల్గి చెడి యలంకారమాతలిదండ్రులకతెలియవలయును. కాని యవినగఁగో. నగలో సొమ్ములొనమ్ముఁగో, భూషణములొనూషణములొనాకుఁ దెలియకున్నది ఆహా! మన మెంతయధికులమని గర్వించుచున్నారము? సర్వజ్ఞుఁడగు నీశ్వ్రానకే పంగనామములు పెట్టి సాహసించుచున్నారము. ఒక వేళ నీనగల దగిలించుటచే వారిశరీరముల కొకవిధమైన శోభ గలిగించునెడ, సర్వానయనముల నిర్మించిన యాస్పత్రికర్త కాపాటిచిన్నకన్నములఁ గలిగించు వెఱపు తోఁనలేదు కాఁబోలు. లేక యూపణకుఁ గల్పించిన నవరంగ్రములక యాతఁ డలసట నొంది తక్కినవి పూర్తిగా వించుటకు మనకు దిగవిడిచి యుండును. అవును. సృష్టికే బ్రతిస్పృష్టి సేయఁ దొడరిన బుద్ధికుశలుల మగు మనకు జుంపిన యాయాలోచన రిత్తయై యుండఁ జనదు. ఈనగల వలని యందముమాట యటుండ నిచ్చి, వీనివలనఁ బ్రయోజనము లేమేని యుండు నేమి యింపక యోచింతము. ప్రయోజనములలో నొకటియు నామంధబుద్ధికి గోచరించుచుండుట లేదు కాని, అన్యులు లనంతములుగఁ గన్పట్టుచున్నవి. గిల్లిన పాలు చిందెడి వారచెవులకును ముక్కులకును! ఆభరణములఁనెడి యాభరముల వ్రేలఁగట్టినను, హారము లనెడి భారముల వారమెడలపై దిగవేసినను, కడియము : నెడి సంకలనము మృదువులగు కాయసేతుల దిగించినను, యవయవములు నవకమునెడి కొంకరి బింకరి వోవును. వేయేల! సొమ్మన కానించి మ్రచ్చులు శిశువులఁ దెగఁ జూతురు. నగలవలనఁ గలుగు పిలుగు లింకను చెప్పఁ బూనినచో నిట్టిపాత్రములవంటి వింక పది యగును. చూచితరా! ఆభరణములవలని ప్రయోజనపరంపరలు. ఇట్టినీచకృత్యముల నొనరించుట కింకను మనము సిగ్గు నహింపకున్నారము.

నీ! ఇదియా మనమానవిత్తము? ఇదియా మననాగరికత? ఇదియా మనమనుగడకు సార్థకము? ఇదియేనా మనము విద్య నేర్చినదాని సత్ఫలము? ఇది యంతయు నాచారవిశాదముయొక్క విచేష్టితము. అముదుసలిరక్కసి శాపోదకకలశము గరమున ధరియించి మంత్రప్రసీనుల జల్లి, భరతఖండ మంతయు నొక్కుమ్మడి భక్తికృత మగు నటుల శపియించి, తనసమ్మోహనాస్త్రముచే మనముక్తాయుక్తపరిజ్ఞానమును పొందెట్టి మనబిడ్డలకు మనమె యకార్యకణములఁ దలపెట్టు మహాశక్తి ప్రయోగించుచున్నది.

మనశిశు విప్లుకు కొంచె మెదిగి పుడమిపైఁ దప్పటడుగు లిడుచు నడయాడు లూడునకు వచ్చినది. ఈయూడున నెగధా పసిబిడ్డలు తమవిడ్డములచేతను ముడ్డులుగు



అను సుద్దులచేతను మురిపెములచేతను మందహాసములచేతను తలదండ్రుల నావలదవా రిధి నోలలాడించెదరు? కాని యిప్పుడయినను మనహింస మనము మానితిమా? మనబిడ్డ లాడుకొను శ్రీ ధిరతజాలికగముగ నుండునో మనము చూచుచుండుట లేదా? తరువుల చివురుజొంపములు కన్నులకు బండువునేయ, పులుగుల కిలకిలారాపములు చెవులకు విందు గొలుప, ఈశ్వరనిర్దితమగు పచ్చనిలివాదియొ యనునట్లు వెలయు బచ్చికబయలు దాని నెన్నఁదైన విచ్చలవిడి విహరింపఁ బుచ్చితిమా? తక్కు, పిల్లి తక్కు తక్కినవ్యగములం దొకదానినైన నది తిలకించియుండునా! పెంపుడుచిలుక యూర పిచ్చుక తక్కు తక్కినపక్షుల నామములైన నది పేర్కొనఁ జాలునా? తక్కు తక్కుమని యోకనమున మెరయు చుక్కల నెవ రలంకరించి, చూచినవారిని కన్నులకు మిఱుమిట్లు గొలుపుచు దేదీప్యమానమునఁ దేజరిలు నూర్యుని కాపుకాక మెవ్వ రను గ్రహించి, తనపండువెన్నెలచే నెల్లజీవులకు చోయి గొలిపి మైముఱునఁ జేసెడి జాల్ని కాపల్లఁదన మెవ్వని ప్రసాదించి, ఎటు జూచినను కుప్పలుతిప్పలుగ వెలయు తక్కిన సృష్టివైగిత్యములకల్ల సంధాయకుఁ డెవరో, మన మెన్నఁదైన దానికి నేర్పి యుంటిమా? అది నిరంతరము చూచుచుండు వస్తువు లేయ్యవి! దాని దృష్టికిఁ జాపు మేరదూర మెయ్యది? పంజరములోని కిట్టువలె తనవిన్నగఁడినలోని నాలుగుగోడల కనుమనఁ అది యెప్పుడు బంధింపఁబడి యుండదా! అటు యన నెట్టిదో యెఱుంగక అడుకొనుట కీడుజోడుచెలివిక తైలు లేక, యల్లాసమనకు నోచుకొననినై, అది యెల్ల పుడు తనయరుకుగదిలో చిందులుదొక్కుచు, నుండదా! పూవులకుఁ దావియుంబోలే, బిడ్డల కాటసహజమ కదా! చిఱుతవారికి నవ్వుచు గేరుచుగంతులు వైచుటకన్నవినోద మేమి కలదు? చూడుఁడు. తనకరములచే పద్మినీకాంతను గిలిగింతలువెట్టి పకాపక జరించుచు బాలమార్తాండుఁ డెట్లు క్రీడించుచున్నాడో? పిల్లనాయువు లను చెలిమి కల్తయ లూచుచుండ, పువ్వులగుత్తియ లను నుయ్యలలపై నవలీల వారి జుమ్మని రొద అనేయుచు దుమ్మెద రెట్లు చెలరేగుచున్నవో? మనపూర్వకపులు తమప్రబంధముల యందు బాలికల ఫలనముల నెట్లు నర్ణించియుండిరో యరసితిరా?

సీ. పేరేర బొమ్మల పెండ్లిండ్లు నేయుచు నబలలతోడ వియ్యంబు లందు;  
గుజ్జెనిగూళ్ళను గొను రొప్ప వండించి చెలలకు బెట్టించు జెలుపు మెఱసి,  
రమణీయమందిరారామదేశంబుల బువ్వదీగలకును బ్రోవవెట్టి;  
సదమలమణిమయ సాధభాగంబుల లీలనో భర్తజోలికల నూగు;

గీ. బాలికలతోడఁ జెలరేగి బంతులాడు, కాకాకీరపంక్తికి జదువు నెప్పు,  
బర్హిసంఘములకు మురిపములు గలపు, మదమరాశములకు జాపుమందగతులు.

## శ్రీలక్ష్మీ మహా గాథ

ప తి చ మ హా పా త క ము లు.

### 2. విద్య.

శ్రీవాల్మీకి మహాప్రబంధముయొక్క ప్రథమాశ్వాస మింతటితో ముగిసినది. మన శిశు విష్ణు దాసుకాను యీ ప గడచి విద్య నభ్యసించు వయసునకు వచ్చినది. కాని చదువు చెప్పించుటకై యామెను మరము బడికి బంపించుదురేమో? ఇష్టము మనదేశము నందలి బాలికాపాఠశాల సంగతి యెంత? ఎక్కడనో పెద్దపట్టణములయందు తక్కి-  
తక్కిన గ్రామములయందు బాలికాపాఠశాల లేని లేకపోవలయును? ఆపాఠశాలయందు తల్లితండ్రియు బాలికలకు జీతములు లేకయే చదువు చెప్పబడును గావున బంపబడుచున్నారని నిన్నుట లేదని పాఠశాలాధికారు లాకాశానము చేయనిండు. మఱునాడు డొక బాలికయైన బడికి వచ్చు నేమి చూడెను. కాని ప్రతిబాలురను ఇష్టము చెల్లించుచున్న రూప్యములకొఱచి నున్న జీతమును రెట్టింపు చేయ నిండు, మఱునాడు బాలురపాఠశాల యొక్క మేన తల్లి నేమి? ఈవిధేద మేల కలుగవలయును? మనబాలికలకు పాఠశాలలలో జీతములు గైకొనకయే విద్య నేర్పుటయ కాక, వారికి పుస్తకములు పలకలు కలములు కావలయు. కూడ యేల యుచితముగ నీయవలయును? బాలికల విద్యాభ్యసనమునకై యొకపైను గొనిన మన మేల వెచ్చింపకూడదు? మన బాలికల కార్థలు లేవా? కన్నులు చెవులు లేవా? కరదరణాద్యవయవములు లేవా? ఇంద్రియములు బుద్ధి భావములు లేవా? మనచిత్తము శృంగార మను రజమున కరుణ యను సుధారసమును మేళవింపి కరచి పోషిన మెఱుఘ తమెల కాకా? మన నారీమణులు,

“ కాశ్యపు దాసీ, కరణేభు మృతీ! రూపేన లక్ష్మీ, తమయా ధరిత్రీ!

స్నేహిత మాతా, శయనోఽపి రంభా! పట్నీర్వయక్తా కులధర్తవత్సినీ”

అని మనపూర్వకపులచే వర్ణింపబడి యుండ లేదా? మనకిష్టము సాధిస్తే సీతలు లేరా? గాగ్గి మైత్రేయులు కలి వయారా? దమయంతీ చంద్రమతులు గగనసుకుమము లైరా? విమలా సంయుక్తలు గ్రంథములలోని వారె యైరా? మానవసముదాయములో నధభాగ మిట్టి దీనదానయం దడంగి యుండ, మనసంఘ మెన్నటికిన సున్నతి గాంచునా? ఇందు గూర్చి యొక గూఢగోప్యకవి యెట్లు వచించెనో వింటిరా?

**"The Woman's cause is Man's, They rise or sink  
Together Dwarf'd or God-like, bond or free"**

“ద్వి. ఎనిత నేమమె మగవాని సేమయి,

వనగాఁ యభివృద్ధి ♦ వానికి వృద్ధి;

పడతి యాన్నర్థంబు ♦ బడయక యున్న,

పురుషుఁ డేగతిఁ బెంపు ♦ పొందంగ నేర్పు?

మన కార్థము లానన్వఁ ♦ జ్ఞానంబుఁ గూర్పు,

స్వస్థందృష్టి జీవనమును గల్పు

పరిపూర్ణమైనట్టి ♦ స్వాతంత్ర్య మామె

పురుషుని సందాఁ ♦ బొందంగ వలయు”

స్త్రీలు విద్య నేర్వక పురుషులు మౌనము ననుగ్రహముగ నభ్యసించిన, లోకమున  
కేమేని ప్రయోజన ముండునా?

“చ. పురుషుఁడు విద్యయందు పరిపూర్ణత నొంది, వెలచి విద్య నే

మొఁగక యున్నఁ, గావునము నే మనవచ్చునా? బండికాడికివ

దురఁగము నొక్కవైపునను దున్నును వేటొక్కవైపు గట్టినవ

బయిడ నేర్పునే నరిగ? బండిని బ్రద్దలుగాఁగ నీడ్చునా?”

అనునది సత్యము కాదా? ఆ ట్లయున్న నీలాలిక యభివృద్ధికై యణఁమాత్రము  
శ్రద్ధ గొనవ దేలి నీరక్ష్యగృహ గలిసినవారి యెడలనె నీవు త్యాగము నూననియెడ, నిత  
నేమి చెప్పవలయును? అదిని పరిత్యాగమె యనినాఁడు జగదుత్పత్తికి నిమి త్తమందునా?  
నీకు ఉపనిషత్తులయందును భగవద్గీతలయందును పరిపూర్ణశాస్త్రము గలవేని. యని సరి  
త్యాగమును గూర్చి వేరొక్క నుద్దేశించుచుండవా? “భగవత్సార్వభౌమల లెమగరీరముల  
కైంకర్యము చేయనివారు భగవద్భోగము పొందుదురా? ఇది సర్వమతసమాధరణీయము  
కదా! జీవకోటి యంతయు భగవంతుని యపరిమితపరిత్యాగము కలన జనిం  
చిన దని నమ్మువారును, నిఖిలపరాచరవస్తుజాలములందును ఈశ్వరుని దివ్యమహిమలఁ  
గనుఁగొనుచు తమజీవితముల మనోయజ్ఞములుగ నొనర్చినవారును అను ఆర్యుల సంతతివార  
మని శర్యింకు మనము, మన కొమరితల విద్యకై యొకయటా వెచ్చింప వెనుదియుట  
స్వాభావికము. ఇదియే గదా మన స్వార్థపరిత్యాగము! ఇదియే కదా మన సంఘసంస్కార  
ధురణి! ఇదియే కదా మన నీతివాదకళ!

## శ్రీలక్ష్మణ మనము గావించు

భం చ మ హా సా త క ము లు.

### ౪. వివాహము.

దీనితో సంతయు నైనదా ? మనపాతకము లింతతో వాగినవా ? అగిన బాగుగనే యుండును. మన పాతకములలో నెల్ల ఘోరపాతక మొకటి మన కథానాయిక యింకను విద్య నేర్చికొను వయసు గడవక మున్నె—యింకను అడుకొను యాడునైన దాతుక మున్నె, దానిని భర్తకు గట్టిపెట్టి వాయికగఁ జేయుచున్నది. కొన్నియెడలఁ దిన్నఁగఁ రెండేండ్లన నిండకుండఁగనె మన పనిచాల వధు వగుటయు, విధ వగుటయుఁ గూడ యుండండు జూచుచునె యున్నారము. మనదేశ మంతయుఁ గూడ నిట్టిదుర్దశ కింకను బాల్పడలే దని మనము కొంత సంతసింపవలసియై యున్నది. కాని మన బాలికలకు మిక్కిలి చిన్నతనముననే పెండ్లి చేయుచుంటి మనుట మౌక్రము మన మొప్పుకొనవలసి యున్నది. అతిబాల్యవివాహమునకు బలి యయి శరీరపటిమను గోలుపోయి, తీరని రోగములకు లోనయి, తమ మనుగడ తమకే యేవగింపు గాఁగ, బ్రతికియున్నంతకాల మెల్లరిచేతను రోకలం బను నిల్వఁగడ మన మెందరిని నిర్భయును జూచుచుండుటలేదు ?

చూచితిరా, మనస్త్రీల ప్రస్తుతమస్థితి ? అజ్ఞానాంధకారము కన్నుల వాతరింప తమ దురవస్థ తామె గుఱియుఁగఁ జాలనివారై, తమైనైన నుద్ధరింప నెంచినచో, వారికి తమఁ గట్టఁ ద్రాళ్ళు తామె తెచ్చి యిచ్చుకొను సంతటి హీనదశయందు వారు మునిగియున్నారు. దక్షిణఅమెరికాలో నుత్తరదక్షిణదేశములకు యుద్ధము పోసఁగి నప్పుడు, కొందరు మహనీయులు బానిసలను విక్రయించు క్రూరాచారమును మోన్సింపఁ దలంప, బానిసలు తమదుస్థితిఁ దొలగింప శ్రమపడ నక్కఱలే దనియు, తమ ప్రస్తుతావస్థయే తమకు సౌఖ్యవహముగ నున్నదనియు, మొఱివడ లేదా ? వారి కప్పుడు బానిసత్వము బానిసత్వము వలఁ దోచనంత దౌర్భాగ్యము వారిని గట్టియున్నది. అట్లులే, మన స్త్రీలును దురాచారపిచాచముచే వాతకము నొందినవారై, తమ సౌఖ్యవాధికి తామె యడ్డకట్టలే నిలచి యుండు నలటి దురవస్థకుఁ బాల్పడినవారలు. మన స్త్రీ లిట్లు దురాచారకూపమునఁ బడి మునిగిపోవుచుండ, మనము వారిని బైకి లేవనెత్తుట యటుండ, వారితోఁ గలసి మనమును అధోగతి పాలగుచున్నారము. కరీకాస్త్ర మన్న నేమియో యెఱుంగక, యెఱింగియు దానినిబంధనల నతిక్రమించుట పాప మని తెలిసికొననేరక, మీదమిక్కిలి యాపాపము మనలకు మనసంఘమును బట్టి ఛీల్చి నీపీచేయుచున్నాఁడు, దానికి బాగులమై దోసిలి యొగ్గుచున్నారము.

ఓదురాచారశిశువమా ! నీప్రభావము నేమనవచ్చును ? జనులు ని న్నొకప్పుడు  
 త్రొక్కివేసిన వెనుక, వారి నిరకన్నాటికిని నీవలతో వైచిత్ర్యం కలుబాటుల వలె  
 నీయిచ్చ వచ్చినట్లే వారి నాడించి క్రీడించుచుదువు గదా ! అప్పుడు నీ వన్నిటికిని  
 అశేద్యమై వజ్రకవచము దొడిగిపోని కూరుచుండువు. అప్పుడు నీయెదుట శ్రుతి  
 శ్రుతికలుపుగ నుండును. స్మృతి స్మృతి దస్పియుండును. పురాణము పురాణ మగును.  
 ఇతిహాసము పరిహాస మగును. జ్ఞానము శూన్య మగును. యుక్తి శక్తిలేని దగును.  
 ప్రకృతి వికృతి నొందును. స్వభావము అభావ మగును. అతిబాల్యవివాహము  
 అనార్య మనియు, అనాచార మనియు, అవారోగ్య మనియు, అనర్థదాయక మనియు  
 అపవిత్ర మనియు, అన్యభావ మనియు, వేదములు వాడించుచున్నవి ; స్మృతులు  
 ఘోషించుచున్నవి ; ప్రకృతికాత్త్రములు చాటుచున్నవి ; వైద్యకాత్త్రములు మొఱ  
 పెట్టుచున్నవి ; లోకజ్ఞానము ప్రకటించుచున్నది కాని యవి యన్నియు మన కరణ్య  
 రోదనములైనవి ; చెఱిచివాని ముందర శంఖారావము లైనవి. బాలికలకు చిన్నతనముననే  
 పరిణయ మగుటచే వారు తోడిఁడియలఁ జూచి వారివలె తామును తమ భర్తలతోఁ  
 గలసి యెన్నడు సుఖంతుమా యని యుద్విగ్భూరుచుండు రనియు, నందుచే  
 వారికి తలఁపులు చెలరేగి వలపులు తలకెక్కి, తరుణవయసు రాకమునైనై రజస్వల లగుట  
 తలస్థించుచున్న దనియు, పుష్పవతు లై సంహారమున నయవవికాసము సంపూర్ణముగ  
 గలుగకుండు ననియు, నట్టిసమయమున వారికి నిషేకము గావించినచో శరీరపటుత్వము  
 నడలి పలురోగముల పాలుగుడు రనియు, నట్టియెడ వారికి చూలు నిలుచుటయె దుర్లభ  
 మనియు, నొకజేళ్ల నిలిచినను తల్లికొ శిశువునకొ లేక యిరువురకునొ ప్రాణాపాయము  
 సంభవించు ననియు, ఒకజేళ్ల గండము గడచి శిశువులు బ్రతికినను ఎల్లకాలము దుర్బల  
 శరీరులై కృశించుచుండు రనియు, వైద్యకాత్త్రములు ఘంటాపథముగఁ జెప్పుచున్నను,  
 మనము వారిమాటలను బెడచెవి విడుచు తృణప్రాయముగఁ జూచుచున్నారము. వైద్యుల  
 సాయము న్యాయస్థానములందును దేవారోగ్యవిషయములందును మన కక్క-ఱవవచ్చునే  
 కాని, మనకొమరితల వివాహకాలనిర్ణయము చేయుటలో వారిజోలి మన కేల ? అయి  
 నను పూర్వకాలమునుండి కంఠపరంపరగ వచ్చుచున్న అతిబాల్యవివాహసదాచారము  
 మన మిప్పు డెల విడువవలయును ? కావున అతి బాల్యవివాహ మవశ్యాచరణీయము.  
 అమృతముజ్జమున దీక్షవహించి మన పసిబాలల పశువులుగ నణిచేసి పుణ్యముల వార్జిం  
 తము. కాని ధర్మరక్షణపరాయణుఁ డగు భగవంతుఁడే యొకఁ డున్నయెడల, మనము  
 చేసిన సావయాల మన మొప్పుకొన్నను లేకున్నను మనల కిఁక పక మానను. కాని  
 యిచ్చుడైనను మన పాపములు మనలఁ గట్టికుడుపక విడుచుచుండుట లేదు. అపాప  
 కీటుకమును నీతిజ్ఞానము లను కూకటివేళ్ళను మొదలంటి కొరికితీచుము. హిందూసంఘ  
 మును మహావృత్తమును నాశనము చేయుదునె యున్నవి.

స్త్రీలమొడ మనము గావించు

పంచమహాపాతకములు.

#### 4. సంసారము.

“చ. తనుఁ గని పెంచినట్టి తలిదండ్రుల సోదరహాని వీడి నా  
 ధన కెనలేదటంచుఁ దమితో కుభిదుఃఖము లొందు కాలతలన్  
 జనవునఁ జేరఁదీసి ఘనసౌఖ్యము లీయక వేరుచు న్ననా  
 వనటలఁ దోయువారె కద ధార్యలసాలిటి మృత్యుదేవతల్.”

ఇప్పుడు మన స్త్రీహిత్యామహాప్రబంధములోని చతుర్థాశ్వాసమునకు వచ్చి  
 సారము. దీనితో మన కథానాయిక యొక్కయింటి టుల్లాలైనది. శ్రేష్ఠమున ప్రేచ్ఛగ  
 గానుకొననీయక కాలుసేతుల బంధించి, బాల్యమున విద్య వోసగక కన్నులకు గంఠ  
 గప్పి, యుక్తవయసు రాకమున్న వివాహమును గుదిగట్టను మెడకుఁ గట్టిపెట్టి, యిప్పు  
 డామెను సంసార మను మహానాగరమునఁ బడఁద్రోసి, అత్త యను మొసలిబారికి  
 నప్పగించినారము. ఇంక యామె పడు పొట్టు చైవమునకె యెఱుక. గండకత్తెగ యగు  
 అత్త నొక్కడులం బడి యామె కడలేని కడగండ్లఁ గుఱుచుచుండ, మన మెన్నడేని  
 యాయుడుమల నుడువ నొడికట్టియుంటిమా? అత్తల కత్తెసరుపెట్టు గయ్యాళిగంప లగు  
 కోడండ్లు ఎచ్చటైన నొక రిరువు రుండిన నుందురు గాక! కాని అత్తల యడుగు  
 లకు మడుగులినుచు వారికనుగన్నలఁ బనిచినుచు వారిపెట్టువోతలకు దోసిలియొగ్గుచు  
 నూడిగములఁజేయు కోడండ్లై యొక్కడ జూచినను రెక్కకు మిక్కిలిగ నున్నవారు.  
 వారి నీకత్తికోతలనుండి తప్పించుట మనచేతిలోనె యున్నది. మన మింకుక కనుగలిగి  
 చల్లనిపలుకులతో మందలించుచు మెలకువతో జోక్యము గలుగఁజేసికొంటిమేని యీహా  
 రును మాపఁగలిగియుండుము. కాని మనహృదయములు మొండికత్తి బండతేరినందున  
 మనయింటిలోనివారు మనకు గా దనుకొని దాని నెడలించుటకై మనప్రేరైన నెత్త  
 కున్నారము.

ఇదియే కదా మనము మనసతుల నాదరించు తీరు! కని పెంచి పెద్దవారినిఁ  
 జేసి యరచేతిమానికములుగఁ జూచు దలిదండ్రులను అత్యంతప్రేమతో గారించు  
 సోదరసోదరులను సఖిజనమును విడనాడి, యెన్నడును ముక్కుమొగ మెఱుంగని

భర్తలు తమ్మేమో యుద్ధరింతు రని నమ్మి, వారిని దమ్మదైవతములుగ భావించి, వారితో డిడె తమలాక మని యెంచి, వారిసుఖదుఃఖములు తమవిగనె తలపోసి, తమ ప్రాణమాన మానసముల వారికె యర్పించి, నేవించవచ్చిన యర్థాంగుల మన మిట్లు చుట్టునజేయుట చెల్లినా? స్త్రీ లెట్లు గౌరవింపఁబడవలయునో మను విట్లు వ్రాసియున్నాడు.

పితృభిర్ భాగ్యభిక్షైతాః పతిభిర్దేవైర్దైవభా  
పూజ్యా భూషయితవ్యాశ్చ బహుకల్మాణ మిపున్దిః  
యత్ర నార్యస్య పూజ్యంతే రమంతే తత్ర నేవతాః  
యత్రైతాస్తు సపూజ్యంతే సర్వాస్తత్రా ఫలాఃకీయాః  
శోచంతి జామయో యత్ర వినశ్యత్యాశు తత్కులం  
సశోచంతి యత్రైతా వృతే తద్ధి పర్వదా  
జామయోయానిగేహాని శపంత్యప్రతిపూజితాః  
తానికృత్యాహతానీవా వినశ్యంతిసమంత్రితః.

మను స్మృతి.

శుభముగోరు తిండులిను సోదరులును భర్తలును మఱుదులును స్త్రీలను గౌరవించి పూజింపవలెను.

ఎక్కడ స్త్రీలు గౌరవింపఁబడుదురో, అక్కడ దేవతలు సంతోషింతురు. ఎక్కడ గౌరవింపఁబడదురో, అక్కడ సర్వకర్మములు నిష్ఫలము లగును.

స్త్రీలు ఎచ్చట దుఃఖింతురో, ఆసంసారము నశించును. ఎచ్చట సంతోషింతురో ఆవంశము సదా వృద్ధిజెందును.

స్త్రీలకు గౌరవము జూపమిచే వారు శపించినయెడల, వాసంసారములు మంత్రీ హతము లయినట్లు నిర్మూలము లగును.

మనము మనస్త్రీల నిట్లా గౌరవించుచుంటిమా? మనము ప్రతిదినము పగటియందు మనభార్యలతో నెన్ని గడియలు గడపుదుము? మనకుక్కతును గుఱ్ఱమునకును గడపు కాలము నైనను ఆమెయెడ మనము వినియోగింతుమా? కందుకకీర్తిడలయందును శేరీ విలాసములయందును మనము వినోదింతు వేళలో సగతాలైన వామెతోఁ జెల్లింతుమా? మన మవలీలగఁ బొద్దులు బుచ్చవలయు నన్న నెన్నియొ వేడుకలఁ గల్పించుకొందుము. ఆమె శేమైన ముచ్చటలఁ గొలుపుదుమా? మనయాత్మల నభివృద్ధిపరచుకొనవలయు నన్న ననేకసద్గ్రంథములఁ బఠింతుము. ఆమె యేమి చదువఁగలదు? విలాసిపీఠంతిని యగు ఆనిధిసంతి మనమతగ్రంథములనెల్లఁ ద్రచ్చి త్రచ్చి యందలి యామృతసారమును

తనినోవ రెండుచేతులతో జాబ్బవచ్చును గాని మనస్త్రీలు తద్రసము నిండుక చవిమాచుట  
 తేని యనన్ద లట ! నోదరులారా ! మీధర్మపత్నులయెడ మీరు నెఱవలసిన ధర్మ  
 ముల నెఱపుదునెయుంటి మని మురియుచున్నారేమి ? అట్లెంతమాత్రము మీ రాచ  
 రించుట లేదు. ఎంతకాలము వారు నీతిమతసాంఘికవిషయములయందు మనతో సమ  
 మగు నభివృద్ధిగాంచుటకు దగిన యవకాశములను గల్పింపక, వారిని గృహకల్లాఱముల  
 యందు ముంచియుంచుచునో, యంతకాలమును వారియెడ మనవిధాయకకృత్యముల  
 నెఱవేర్చుచుండుట లేదనియే చెప్పవలయును. •

ఇంతతో నూనకుంటిమా ? మనము చేసిన సాపములె పండి ఫలించినవో యను  
 నట్లుగ, మనకథానాయిక యిష్టము గర్భముఁ దాల్చినది. శారీరశాస్త్రమును సరకుచేయుక  
 సంగమనియమములఁ బాటింపక తుచ్చసుఖములకు లోనై చట్టముపర్యాయము శిక్షా  
 మగు నేరములుగఁ బరిగణింపఁదగిన నీచకృత్యముల నాచరించుటకు సిగ్గు వహింపకున్నా  
 రము. కాని శిక్షాస్మృతి చొప్పున శారీరసాంఘికనిబంధనల యతికర్మణము నేరముగ  
 నెన్నఁబడకుండినను, దానిశిక్షల నది స్వయముగనే విధించుచున్నది. అట్లామె గర్భవతి  
 యై మనసాపములకు పత్రిఫలముగ దుర్భరపరిసవేదనల గాసిలుచుండ, మన మిష్ట దై  
 నను జాలినొంది యాపాధ నివారించుటకై తగినవైశ్యుల నియమింపక వారిని చుత్రి  
 సాను లను తంత్రీపుశోకుల పాలుషేయుదుము. నిరక్షరకుత్సులగు నీమంత్రీసానులు శిశు  
 వులచాటికి మారణమంత్రీమూలై శరీరతత్వమును గుఱ్ఱిలుంగక తమ మిడిమిడిజ్ఞానమును  
 బ్రయోగించి మేలుషేయుటకు బదులుగ పలుమాఱు ప్రమాదములకు లోనై తీరని  
 వ్యాధుల నాపాదించుచున్నారు. ఇన్నిగండములు గడచి పిండము బయటపడినపిదప  
 నాశిశువు అడుదియై యైనచో వికృతలిష్టాఘాతము చెప్పవలసినదే లేదు. తమభార్యలు పారె  
 సారెకు తమజాతిశిశువులనె గనుచుందు రను నపరాధము నాఁగింపి చి వారిని తొగిసిరా  
 జని పునఃపరిణయము లాడు పురుషపుంగవులు కూడ అందఁడు గలరటం. ఇట్లు హింసకు  
 నన్యాయమును అన్యాయమునకు మానహానియుఁ దోషపరచి స్త్రీజాతియెడ ఘోర  
 దుర్భాషచారముల నొనరించుచు వారి నధోగతిపాలు చేయుచున్నారము.

మనయర్థాంగు లగు నంగనల నిట్లు లభోగతి పాలుపరచి మనము ఉత్తమగతిఁ  
 గైంచఁగలుగుమా ? చేదతోఁ గలసి తాగిమను నూళిఁ బడును గదా ! వారి నజ్ఞానవతు  
 లుగఁ జేసి మనము జ్ఞానవంతులము గా నేర్చుమా ? ఒకగదిలో నొకభాగము సంధికార  
 ముగఁ జేసి మఱొకభాగము ప్రకాశవంతముగఁ జేయ నెవరికి శక్యము ? శరీరమున  
 నొకయవయవమునకు పాధ గలిగిన తక్కినయవయవములు గూడ పాధ నొందునట్లును,



ఒక బండిచక్రము వక్రమైన రెండవచక్రము కూడ వక్రమైనందునట్లును, ఒక కావడికుండ భిన్నమైన రెండవకుండకూడ భిన్నముకొందునట్లును స్త్రీలు దుర్గతి నొందిన పురుషులును దుర్గతినొందక తప్పదు. వారు మన యర్థాంగలక్ష్య నియు సహధర్మచారిణు లనియుఁ దలంచి మనతో సమముగ విద్యావివేక స్వాతంత్ర్యముల నొసంగి . గౌరవించితిమేని, వారప్పుడు,

“గీ అఖిలదుఃఖిరోగార్తున ♦ కావధంబు  
సురుచిరంబుగ భార్యయై ♦ చూపె యెందు !  
నొను భార్యాసమేతుడై ♦ యున్నవాని  
కట్టియాపదలయ్యును ♦ నెఱుకపడవు.”

అను భారతవచనమును సార్థకపరచి మనసంసారము స్వర్గతుల్యముగ నొనరింతురు. అట్లుగాఁగి వారి నజ్ఞానాంధకారమునఁ బడవైచి దుఃఖముల పాలునేయుదుముమేని,

“మ నరకద్వారము, సాహసాకరము, పుణ్యాస్వర్గవిఘ్నంబు, దు  
స్తరమాయాశతపేటి, దంభనిధి, దోషస్థాన, మహాత్రయో  
త్కరసుక్షేత్రము, కాలహుతి, మమృతాకారంబు, స్త్రీయంత్రమునో  
ధర నెవ్వఁడు సృజించెఁ బూరుషగోతిద్వంధకీమాపాకమున్.”

అను భర్తృహరిసుభాషితము నన్వర్థము చేసి మనసంసారము నరకతుల్యముగఁ గావింతురు. కావున,

సంతుష్టో భార్యయా భర్తా, భర్తా భార్యా తతైవచ  
యన్తీన్నేవ టరే నిత్యం, కళ్యాణం తత్రైవ ధృవమ్.

ఏగృహమునందు భార్యవలన భర్తయు భర్తవలన భార్యయు సుఖపడుదురో, ఏగృహమునందు నిత్యకల్యాణము అగును.

అను మను స్మృతివాక్యము ననుసరించి మనగృహముల సౌఖ్యవంతముగను మంగళప్రథముగను నొనరించుకొని నిత్యానందమున నోలరాడుదము.

## స్త్రీలయెడ మనము గావించు

పంచమహాపాతకములు

### 5. వైధవ్యము.

ఇప్పుడు మన స్త్రీహత్యామహాప్రబంధమునందలి మహాపాతకములలో నత్యంతసంతాపకర మగు పంచమపాతకమునకు వచ్చితిమి. శైశవమున వ్రేవచ్చుగ నాఁడుకొననీయక చెజసాలయందు బంధించి నగలను సంకలలఁ దగిల్చి, బాల్యమున విద్యయొక్క కీరతికొట్టునఁ బడవైచి, వివాహ మను జన్మములు వేపి పుత్తయను విశ్వము మెడకుఁ గట్టి, సంసారమును ప్రవాసవాసమును గల్పించి యంతతోఁ దనివి నొందిక యిప్పుడు మనకథానాయకకు వైధవ్య మను ఘోరకాంతారవాసమును విధించుచున్నారము.

ఇంతతో మనశిక్ష లాగినవా! ఓపురుష రాక్షసులారా! వీనియన్నింటి కంటెను క్రూరతర మైన శిక్షను మీరు స్త్రీలకు విధించియుండలేదా? ఆహానుష మును నతిదారుణమును నత్యంతఘోరమును నైన యాక్రూరకృత్యమును దొరతనము వారు బలవంతముగ నిర్బంధించి యుంచినవేరి కాని లేకున్న స్త్రీల నందఱ నీసరికి భీకరాగ్నికేలలఁ బాల్పఱచి పుణ్యముఁ గట్టుకొనియుండరా? ఇప్పు డైన వారిని మీరు శివములతో విడిచిపుచ్చినను నిరంతరసంతాపకావాగ్నికావాలల వారిని ప్రేల్పుచుండలేదా?

ఇప్పుడు మనకథానాయక మన మీవఱకు, బఱచిన సాఖ్యపరంపరలకు పెంగము మొత్తికాఁబోలు, ప్రపంచసుఖములఁ బురిత్యజించి విరాగినియై తల గొరిగించుకొని మొగముపై ముసుగు వేచికొని హింసణముల నీపివైచి వారచీరల ధరించుచు నొంటిపూట బోనము గుడుచుచు నేలపెట్టఁ బవ్వలించుచు వ్రతోప వాసములఁ బ్రొద్దుట పుచ్చుచున్నది.

ఓపురుష నామధారులారా! ఇప్పుడైనను మీ రామెపై జాలి నొందుచుంటిరా? ఇంక నైన నామెపీఠి మీకు దయనీయుముగఁ దోచుటలేదా? ఏ మని గొరుదరు? అనిత్యములు క్షణభంగురములు నగు ప్రాసంగికబంధములఁ దగులునడి తున్నుమైన విషయసుఖములఁ జేలియాడుదు, దుదకథోగతి పాలగుట కంటె నిర్మలవైరాగ్యము నవలంబించి నిత్యమును నిష్కళంకమును నగు మోక్ష సామ్రాజ్యమును బడఁగొంటయె మాధవశీలితమునకుఁ బరమార్థము కావున, మోక్ష

సోదనముగ వైరాగ్యమునె యామెకుఁ బ్రసాదించితి" మని వచించుచుంటిరా!  
 అవును. మీరు వచించినది యదార్థమే. నిక్కముగ నాశ్రమము లన్నిటిలో  
 సన్యాసాశ్రమ ముత్తమమైనది. కాని, ప్రపంచ మన నేమియో యెఱుఁ  
 గక తిన్నగఁ గన్నులనఁ దెలివక వివాహ మన నేమియో భర్త యన నేమియో  
 యెఱుఁగనికాలమున మీచే బలవంతముగ నేమిక్కుపచ్చ లాచని పసిబా  
 లునతో, లేక కాంటికీ గాళ్ళు చాచుకొనియున్న యే మూఁడుకాళ్ళ  
 ముదుసలితో కట్టబడి, విధివశంబున భర్త గతింప, నిర్బంధవైధవ్యముహ  
 ర్ణవమునఁ దలచునట్లు వేయుచున్న పసిబాలకు వైరాగ్య మన నేమి  
 తెలియును? పరమాత్మతత్వము నెట్లు గుఱ్ఱింపఁగలుగును? సంసారసుఖసాగం  
 మునఁ గుఱ్ఱకబంటిగఁ దొప్పదోగి, సమస్తైశ్వర్యములఁ దేలియాడి, మనుషుల  
 మునిమనుషుల నెక్కి, గడ్డములు మీసములు కిరోళిములు నెఱసి యేకులబుటవలె మొగ  
 మొప్పార, శరీరము కృశించి వాడి వత్తయి యూసరవెల్లిచందమున బీజనరాలు  
 దోఁ, "ఊరు పొమ్మన కాడ్డరమ్మనుచుండ" దుఁదకు చావఁగిరిక లేనిసమయమున  
 నైనఁ, దమభాగ్యులు గతింపఁ, బునఃపరిణయములు పునఃపునఃపరిణయముల నాడ  
 నించుకేనియు వెనుకయక తగుదు మని నిర్దశదెడు పురుషపుంగవులు సన్యాసా  
 శ్రమమును స్వీకరించి తమజన్మములఁ బావముఁ జేసికొన నొల్లరు. కాని ప్రపంచ  
 సౌఖ్యముల నించుకేనియుఁ జవిచూచి యెఱుగక యొకచెక్కు గిల్లిన పాలును నొక  
 చెక్కుగీతిన నీరును గాడిదబాలవితంతువులు సన్యాసాశ్రమస్వీకారమునఁ దమ  
 మనుగడల సార్థకపఱుపవలయునట! ఆహా! ఏమి, మీధర్మనూత్నములు! ఏమి  
 మీపరమవేదాంతరహస్యములు!! సన్యాసిను లనఁ గన్నులు తెరివనియాతొండ  
 పసిబాలును, గృహను లనఁ గన్నులు మూతలునడిన యెఱుపదెండ ముసలిపెండ  
 కొమరులునా? పాప మింతవఱకు మనవూర్వు లీయనాథలకు నగము కడుపు కాల్చి  
 నను నొక్కపూట యైన నిన్ని మెతుకులు కుడువదెట్టి, యేముతుకగుడ్డనొకటనిచ్చి,  
 యే కఱ్ఱనెల నైనఁ బండుకొననిచ్చి, యింట నొకమూలఁ దలఁ దాచుకొన  
 నిచ్చుచున్నారు.

"సీ. ఓర్పుమై నుప్పిండి యుపవాస ముండనీ, మగనాలి సరిపోల్పఁ దగదు విధవ  
 సద్భక్తి దేవతార్చనము సల్పంగనీ, మగనాలి సరిపోల్పఁ దగదు విధవ  
 తిరిగి నానాభుజ్యతీర్థంబు లాడనీ, మగనాలి సరిపోల్పఁ దగదు విధవ

గీ. నిద్ర మేల్కొంచి తేహాడి నియమపరతి నహిమభానునివీక్షింప కట్టకమాన్

తగదు వీక్షింప ననునకు దల్లి వదిలె నత్తగారిని దప్పించి యన్యవిధమ

ఉ. జీవముతోడ బాసి యశుచిత్వముఁ బొందిన మేను కుంభతో

ఁగూవబృనాభిషేకము సహస్రస్థుటంబుల నాచరించినన్

బావన మానె? యట్ల పతిఁ బాసి వితంతుర నొందినట్టి రా

జీవదానాయతాక్షి యశుచిత్వము వాయదు వేతెఱంగులన్

గీ. ప్రియము నిలిగిన నంగీకరింపవలదు ముండుకీపన కేసిడి మోము లాచి

బైసిమాలిన పరమనిర్భాగురాలు విధవ, దానియాశీస్సును విషసమంబు

అని వాశీఘంపమున వర్తింపఁబడియున్నది. ఈశిక్షలే దుర్భరముగఁ

దలఁచుచుండ, నిరక మీశికి వారికి సన్యాస మిప్పించి యిదివరకు బెట్టుచున్న

పట్టెనుమెతుకులు నెగ బెట్టి దేశములవెంట బిక్షుల నారగింపుఁడనియు, పంచనుండి

పారఁదొలి యేచెట్టునీడనో యాశ్రయింపుఁడనియు కాసింపనున్నాను. ఓ

యపూర్వనాగరికాగ్రగణ్యులారా! ఇంతట నైన మీకు తృప్తి కలుగునా? లేక

యింకోమైన నుతనశిక్షలఁ గల్పింతురా?

అయినను మి మ్యవలసిన పని యేమున్నది? మి మ్యాశ్రయించిన దురాచార

పికాచము నవలయు సమస్తశాస్త్రముల నభ్యసించి గొప్పగొప్పపరీక్షలం దెఱి

యున్నతపదపు లంది ప్రాపంచికజ్ఞానసంపదచే దులతూగుచుంటి మని గర్వించు

మహామహులను సయితము నావహించి వెఱ్ఱిశివము లాడించుచున్న ప్రజ్ఞావంతురా

లగు నోదురాచారపికాచమా! ఎన్ని వేల వితంతువుల నీపొట్టఁబెట్టుకొన్నను, ఎన్ని

లక్షల గర్భశ్రావములచే దప్పితిచ్చుకొన్నను, మఱి యెన్నికొట్ట నెత్తుకుండ లగు

శిశువులను దిగమ్రుంగినను, నీయాకలి చల్లారినదికాదుగదా! చీ! చీ! చండారీ!

నీవే రూపమాని నాయెదుర నిలువఁబడినచో దొరతనమువారి శిక్షాస్ఫూతికి లోఁ

బడినను నొక్కప్రేటున నిన్ను దెగనరికి మాతృదేశమును గాపాడుకొనియుండును.

ఓసోదరులారా! మీ రించుకనేపు మి మ్యాశ్రయించిన పూర్వాచారము

నావల నుంచి యీశ్వరప్రతిపాదిత మగు మీమనస్సాక్షితో చిరకాలసముపార్జిత

మైన జ్ఞానత్యోతిసహాయమున నిశ్చలమనస్కులై యోజించి, మీసంఘము

నందలి వితంతువులయొడ మీరు న్యాయముగ వర్తించుచుంటిరేమొ వచింపుఁడు.

వారికి మీరు వివాహములు చేయకున్న మానె గాని, వారు సంఘమునకు భార

ముగా కుండునట్లేడ జేయుఁడు.

శ్రీజన్మయనకు వివాహ మొక్కటియే ముఖ్యదర్శము కాదు. శ్రీలు వివాహములు చేసికొనకున్నను, నీతికి నియమమునకు గట్టునడి యుండగలరు. వారియొడఁ గల దురభిమానమునే బురుఱులు, “స్త్రీజాం.....కామం చాప్తుగుంధవేత్”.....“కామ మెప్పుడుకా” రక్షణనికంటె నెన్నిదిగుణం బులు కాదలతొంగి కారయిక్” అను శాస్త్రప్రమాణములఁ జూపినఁ జూపుదురు గాక ! కాని పురుషులవలె స్త్రీ లంతగ విషయగుఱుములఁ దగులునడియుండఁ పనుటమాత్రము నిష్కృవము. కామాంధకారమునఁ గన్నులు గానక యిచ్చనచ్చి నప్పుడెల్లఁ దమతుచ్చకోరికలఁ దీర్చికొన సమయనియమముల నైనఁ బాటెంపక భార్యల బలనంతఁపరచువా రీపురుషులవలె. స్త్రీలు చజన్వలలె యంటరాని సమయమున నున్నను, నిండుగచ్చినట్లులె వరిఁ జేరరాని సమయమున నున్నను, నీగెల్లలఁ నగఁగోసి వారి సువిత్రితరుప నుంకంచెడివా రీపురుషులవలె. ఈవిషయముల స్త్రీలను వారిదారిని వారిని బోనిచ్చినయెడ, వారు పవిత్రమైన ప్రకృతిధర్మములఁ బాటించి తమసహజధన మగు మానము నేఁ గట్టునడియుండురు. కావున స్త్రీలు వివాహమాడుటకును బిడ్డలఁ గనుటకును విధన లగుటకునే నిర్దేశింపఁబడి యుండుటచేత వారు పురుషుల నుద్ధరింప నవలెఁబడిన కులదేవత లని భావింపుఁడు. వారి నజ్ఞానాంధకారమునఁ బడియుంచక జ్ఞాననేత్రమును వికసింపఁజేసి వారిచలన సంఘమునకును సంఘమునలన వారికిని ప్రయోజనములు గలుగునట్లు చేయఁడు అప్పుడు వారు మనకు సహకారులై సహధర్మచారిణులై యర్థులగులై తోడ్పడునట్లై చేడఁడువాడొడులై కొంగుబంగారములై విలసిల్లఁగలరు. అప్పుడు మానము పరిణమహాపాశమునుండి విముక్తులై యూర్వరక్తకృపకుఁ బాత్రుల మగుదుము. సర్వైశ్వరుడు తనకృపామృతమున మహాసానపరికములఁ గడిగివైచి మనముర్ధులగు లగు స్త్రీలయొడఁ గనకఁము గలేగి నిర్ధించునట్లు మానల ననుగ్రహించుఁ గాఁ

# మానవసేవ.

మత సంఘ పరిశ్రమ భావవిషయములఁ జర్చించు

న చిత్రిమాన పత్రిక.

రాజమహేంద్రవరము.

పత్రికాసంపాదకులు—నాళము కృష్ణారావు, సత్యవోలు అప్పారావు.

మ. గరిమన్ స్వర్ణ మనేకభూషణములై గన్నట్లు చందంబునన్

పరమాత్ముం డభిలషిపించుచుండుడై భాసిల్లుగానన్ జరం

చరయాపోజ్జ్వలసర్వభూతములకున్ సంశ్రితి గావించుచున్

నిరతిన్ మానవసేవ సర్వజనమున్ నిత్యంబు సేయంగిడున్

భూమండలమున పునఃసృష్టితభండము తిక్కి తిక్కిన దేశముల్ని నాగరికా గ్రామీణ్యములై పునుస్త పోఖ్యములతో యలతగాగును భూలోకస్వర్గములలో యున భాసిల్లుచున్నవి. నిన్న మొన్నటివఱకును గన్నులు దెఱవని విదేశీయులు పను గాఢనిద్రనుండి మేల్కొని యొక్క కెట్లున పహోత్తరత శతదుమన్నారు.

అనేకతాద్రములకు బూర్వమే లోకపూజ్యులుగ పుహరులచేతను, జగద్వి ఖ్యాతయశులగు చక్రవర్తులచేతను, దేశభక్తులగుప్రజలచేతను ప్రకాశించుచు సకల లోకగురువీతము నిర్మించిన పున భరతవర్షము నేడు కళావిహీనమై యధఃపతిత మగుచున్నది.

అశేషశ్రమోద్ధరంధరు లగు దేశబంధు లహోలాత్రిములు శ్రమపడి సము పాదించిన జ్యోతిశ్శాస్త్రము గగనకుసుమ మైనది వైద్య శాస్త్రములు మందునక్షత గానరాకున్నవి. శిల్పములు స్వల్పము లైనవి. చేతిపనులు చేజారిపోయినవి.

అజ్ఞానవ్యాధిగ్రస్తమై ప్రాణమాత్రావశిష్టమై యున్న మనదేశదేహమును సమయసముచితోపాయసిద్ధపథసేవనంబున నారోగ్యయు క్తముగ జేయక కతిపయ కాల ముపేక్షించితిమేని యపాయము సంభవించును. కావున పునర్యార్యసన్ తమును సముద్ధరింపవలయును. మనయాచారముల సంస్కరించుకొనవలయును. సారస్వతము నుజ్జీవింపజేయవలయును. ప్రకృతిశాస్త్రముల బలపరచుకొనవలయును.

ఇవిధమున మానవసేవ సేయవలయుననియె యీ 'మానవసేవ' సెలకొల్పి నారము. మానవసేవయే దేశసేవయ, దేశసేవయే యాత్మరసేవయ, గావున దీనిం జేపట్టి మీపట్టిరె బోపించుభరము మీపయిం బెట్టినారము.

64 పుటలను గలిగి, చిత్రపటశోభితమై విలసిల్లు నీపత్రిక సర్వజనసులభ యుగ సుండుపట్టు సంవత్సరమునకు రు. 8 లు మాత్రమే చందా నేర్పరచినారము. అభిమానులకు రు. 5 లు; పోషకులకు రు. 10 లు; రాజపోషకుల యాదనము వారి యాహ్వానదోషనము.

**సామన్యసాక్షాత్కారమునకు వేలకు దొరకు గ్రంథములు**

1. కబీరు.—(ఇందు చరిత్రాంశము వచనముగను, ఉపదేశములు పద్యములుగ నుండును.) అత్తిలి సూర్యనారాయణగారిచే రచియింపబడినది. 0-2-0
2. బంగళాదుంప.—నిడదపైాలు వేంకటరావుగారిచే రచియింపబడినది. 0-2-8
3. అగ్గిపెట్టెలయంత్రశాల.—కందుల శ్రీమన్నారాయణగారిచే రచియింపబడినది. 0-4-0
4. లోకపావనశతకము —(ఇందలి పద్యములు భక్తిరసము మెలికించును) అదిపూడి సోమనాథరావుగారిచే రచింపబడినది. 0-2-0
5. కోటిలింగశతకము.—(రామలింగేశశతకముననుసరించి వ్రాయబడినది. ఇందలిపద్యములు నీతిని దేశభక్తిని పురికొల్పును.) సత్యవోలు అప్పారావుగారిచే రచియింపబడినది. 0-3-0
6. స్త్రీలయెడ మనము గావించు పంచమహాపాతకములు. నాళము కృష్ణారావుగారిచే రచియింపబడినది. 0-1-0
7. వీరమతి.—(వీరరసప్రధానమైన యేడంకముల నాటకము. ఇందు దేశాభిమానము, స్వార్థత్యాగము, స్త్రీసాహసము ప్రదర్శింపబడును) మంగిపూడి వేంకటశర్మ, ముట్నూరి వేంకటసుబ్బారాయడుగార్లచే రచియింపబడినది. 0-10-0
8. భారతీయసందేశము.—(స్వదేశాభిమానమును, విదేశయాత్రవలని ప్రయోజనములను వెల్లడించు నొక భాగము.) కవుకొండల వేంకటరావుగారిచే రచియింపబడినది. 0-1-8
9. భక్తితరంగిణి.—(ఇందు భగవద్భక్తి, దేశభక్తి, మానవసేవ మున్నగువాని గూర్చినపద్యములు గలవు.) 0-2-0





10094

